

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Fi2021/00200

Svar på förslag till förordning om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus

---

Länsstyrelsen i Hallands län har tagit del av remissen av promemorian, ”Förslag till förordning om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus” och lämnar här sitt yttrande.

Sammanfattning

Med tanke på att det nationella energiintensitetsmålet om 50 procent lägre energiintensitet 2030 jämfört med 2005 inte nås i något av de scenarierna som Energimyndigheten publicerade i mars 2021 är det angeläget med styrmedel som bidrar till ökad energieffektivisering. Länsstyrelsen delar därför bedömningen att det behövs ett nytt stöd för att påskynda energieffektiviseringen av byggnadsbeståndet. Länsstyrelsen instämmer även i utgångspunkten att stödet ska vara enkelt att administrera både för sökanden och vid länsstyrelsens handläggning.

Länsstyrelsen avstyrker dock kravet gällande tidsgränsen om att energieffektiviseringsåtgärderna ska påbörjas inom sex månader från beslut om stöd. Länsstyrelsen anser att med ansökan om stöd ska det även finnas en beräkning av förbättrad energiprestanda. Utöver det önskar länsstyrelsen en precisering i förordningen gällande uppföljningstiden efter projektets färdigställande. Länsstyrelsen anser även att frågor kopplade till en byggnads kulturmiljövärden är viktiga att beakta bl.a. att exploatörens kontakter med byggnadsnämnden går att verifiera även i de fall åtgärden inte erfordrar bygglov.

Övriga synpunkter samt förtydligande på vad länsstyrelsen önskar att Regeringen överväger i förslaget till förordning om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus, redovisas nedan i samma ordningsföljd som i promemorian.

Synpunkter på förslaget i kap 4

4.2 Stödberättigade aktörer och stödberättigande byggnader

Förslag: Stöd ska få ges för energieffektiviseringsåtgärder i flerbostadshus.

Stöd ska få ges till fastighetsägare, innehavare av tomträtt och ägare av byggnad som tillhör annan än fastighetsägaren.

Stödet ska avse en byggnad som till övervägande del innehåller bostadslägenheter som upplåts med hyresrätt, kooperativ hyresrätt eller bostadsrätt.

Stöd ska kunna ges till en byggnad som har en energiprestanda som, uttryckt som ett primärenergital, överstiger 100 kWh/m² och år.

Stöd får inte ges till företag i svårigheter som uttrycket definieras i punkt 20 i Europeiska kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter.

Den som genomför energieffektiviseringsåtgärderna ska vara godkänd för F-skatt. Utländska företagare eller företag ska i stället visa upp intyg eller en annan handling som visar att företagaren eller företaget i sitt hemland genom registrering eller på annat sätt genomgår motsvarande kontroll i fråga om skatter och avgifter.

Den som genomför energieffektiviseringsåtgärderna ska även medverka till att utbilda nya yrkesarbetande inom byggsektorn genom aktiv samverkan med relevanta gymnasieskolor och Arbetsförmedlingen samt genom att ta emot lärlingar i färdigutbildning. Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen i ett enskilt fall besluta om undantag.

Länsstyrelsen anser att det är rimligt att byggnadens energiprestanda ska förbättras med minst 20 procent. Länsstyrelsen anser dock att regeringen bör överväga att sänka gränsen för stöd från 100 till 80 kWh/m². På så sätt skulle även stöd kunna ges till byggnader av energiklass D. I Halland finns det flera exempel på miljonprogramsbyggnader där fastighetsägarna redan genomfört energieffektiviseringsåtgärder som resulterat i primärenergital på 80–100 kWh/m². En sänkt gräns skulle möjliggöra att fastighetsägare till dessa byggnader kan söka stöd för åtgärder såsom klimatskärmar och värmeåtervinning i ventilationen. Med nuvarande upplägg diskvalificeras stödmottagare som redan vidtagit åtgärder som sänkt primärenergitalen, vilket är olyckligt.

4.5 Ansökan om stöd

Förslag: En skriftlig ansökan om stöd ska lämnas in till länsstyrelsen i det län där fastigheten ligger. Ansökan ska avse en bestämd byggnad och innehålla

1. en beskrivning av de åtgärder som stöd söks för, inklusive planerad tidpunkt för påbörjande och färdigställande,

2. en förteckning över merkostnader för investeringar, och

3. de övriga uppgifter som länsstyrelsen behöver för att pröva ansökan.

Stöd får ges om ansökan om stöd kommit in till länsstyrelsen innan en energieffektiviseringsåtgärd har påbörjats.

Till ansökan ska även bygglov för energieffektiviseringsåtgärden bifogas om inte stödmottagaren gör sannolikt att bygglov inte krävs för åtgärden.

De energieffektiviseringsåtgärder och merkostnader för investeringar som ansökan avser ska vara godkända av en oberoende expert.

Länsstyrelsen anser att det som framgår i punkt 1,2 och 3 inte tillräckligt för en prövning av en ansökan om stöd för energieffektivisering i flerbostadshus. Därför föreslår länsstyrelsen att med ansökan om stöd ska det även finnas en beräkning av förbättrad energiprestanda. Beräkningen ska baseras på föregående års uppmätt energianvändning i byggnaden jämfört med förväntad energianvändning efter investeringen.

4.7 Beslut om stöd

Förslag: Länsstyrelsen ska pröva frågor om stöd.

Ett beslut om stöd ska innehålla

- uppgift om den byggnad som stödet ges för,*
- uppgift om fastställd stödnivå för stödmottagaren och det preliminära stödbeloppet,*
- uppgift om när energieffektiviseringsåtgärden senast ska färdigställas,*
- uppgift om den tidpunkt när stödmottagaren senast ska ansöka om slutlig utbetalning, och*
- de övriga villkor som behövs för att tillgodose syftet med stödet.*

Energieffektiviseringsåtgärden ska påbörjas inom sex månader från beslut om stöd och färdigställas inom två år från dagen för påbörjandet.

I ett enskilt fall ska länsstyrelsen få besluta om undantag från när åtgärden ska påbörjas och färdigställas om det finns särskilda skäl.

Länsstyrelsen avstyrker kravet gällande tidsgränsen om att energieffektiviseringsåtgärden ska påbörjas inom sex månader från beslut om stöd. Med tanke på att det kan ta tid för eventuellt evakuering av hyresgäster till ersättningslägenheter, förslår länsstyrelsen en tidsgräns om ett år gällande energieffektiviseringsåtgärdenas påbörjande.

4.8 Ansökan om utbetalning av stöd

Förslag: När energieffektiviseringsåtgärden är färdigställd ska stödmottagaren ansöka om utbetalning. Ansökan om utbetalning ska ha kommit in till länsstyrelsen senast sex månader efter att energieffektiviseringsåtgärden har färdigställts. Stödmottagaren ska i ansökan om utbetalning redovisa vilken åtgärd som genomförts, merkostnaderna för investeringen och vilken energieffektivisering som beräknas ha uppnåtts. En oberoende expert ska intyga att stödmottagarens uppgifter i ansökan om utbetalning är korrekta.

Länsstyrelsen avstyrker begränsningen om att ansökan om utbetalning ska ha kommit in till länsstyrelsen senast sex månader efter att energieffektiviseringsåtgärden har färdigställts. Länsstyrelsen vill påpeka att åtgärdena kan bli färdigställda innan länsstyrelsen har fattat ett beviljande beslut. För att undvika problematiken om att en sökande gå miste om tidsgränsen om sex månader ifall ett beslut inte kunde fattas innan sex månader från färdigställandet föreslår Länsstyrelsen följande:

Ansökan om utbetalning ska ha kommit in till länsstyrelsen senast sex månader efter projektets färdigställande eller, om ett projekt färdigställts innan beviljande beslut har fattats, inom två månader från dagen för det beslutet.

4.10 Tillsyn, uppföljning och uppgiftsskyldighet

Förslag: Länsstyrelsen ska utöva tillsyn över att villkoren för stödet följs.

Boverket ska följa upp att syftet med stödet tillgodoses och varje år i samband med sin årsredovisning rapportera till regeringen hur medlen använts och vilka resultat som uppnåtts.

Den som ansökt om eller tagit emot stöd ska på begäran lämna de uppgifter som behövs för tillsyn, uppföljning och utvärdering av stödet.

För att länsstyrelsen skall kunna utöva tillsyn över att villkoren för stödet följs är det viktigt att uppmätta värden rörande el- och värmeeffektuttag samt el- och värmeenergiuttag ska kunna begäras från fastighetens energibolag före och efter åtgärderna.

Länsstyrelsen önskar att en precisering i förordningen gällande uppföljningstiden införs. I andra statliga stöd finns det alltid slutdatum för uppföljningen. Exempelvis är uppföljningen 15 år för investeringsstödet till hyresbostäder och bostäder för studerande, och 8 år för stöd till äldreboende. När det gäller radonstödet är det endast en uppföljningsrapport som skall redovisa den slutliga radonhalten efter åtgärderna. Länsstyrelsen önskar därför förtydligande gällande tillsyn- och uppföljningstiden för energieffektivisering i flerbostadshus.

5 Ikraftträdande

Den nya förordningen avses träda i kraft 1 augusti. Länsstyrelsen anser det angeläget att allt är på plats såsom föreskrifter, ansökningsformulär, e-tjänster mm när den nya förordningen träder i kraft. Vad Länsstyrelsen erfar kan Boverket ha problem med att hinna med detta inom föreskriven tid. Då Länsstyrelserna med all sannolikhet nu även ska handlägga vissa solcellsärenden efter sommaren som tilldelats medel i vårandringsbudgeten kan det även finnas viss resursbrist hos länsstyrelserna ett kortare tag.

6.1 Konsekvenser för miljö, hälsa och samhällsekonomi

Länsstyrelsen vill påtala att den skattade klimatnyttan kan vara alltför hög då det i avsnitt 6.1 räknas med utsläppsfaktorn 125 gram CO₂e per kWh för el. Enligt Naturvårdsverket² och SMED³ uppgår den aktuella faktorn till 90 gram CO₂e per kWh.

6.5 Konsekvenser för enskilda

Länsstyrelsen hade tyckt det vore bra om det fanns en bedömning av hur stödet påverkar ev. hyreshöjning i alla fall i den del stödet berör hyreslägenheter. Länsstyrelsen anser det angeläget att marknaden kan erbjuda lägenheter med låg hyresnivå.

Övriga synpunkter:

Kulturmiljö

Ur kulturmiljösynpunkt är det viktigt att bedömningen vad gäller huruvida åtgärden kräver bygglov eller ej görs av kommunen. För att säkerställa att sökande varit i kontakt med kommunen bör dokumentation om detta bifogas ansökan även i de fall kommunen meddelat att bygglov inte krävs.

I detta sammanhang vill Länsstyrelsen även passa på att lyfta vikten av att kulturmiljökompetens finns i kommunen så som en kommunantikvarie eller liknande.

Inte minst kan detta vara avgörande vad gäller de informationsinsatser som beskrivs på under 4.1 på sidan 17. Kompetens saknas idag i högutsträckning. Endast en av Hallands kommuner har idag kommunantikvarie.

På sidan 26 beskrivs risken för konflikt mellan en ökad energieffektivisering och bevarandet av byggnaders kulturhistoriska värden. Det är här viktigt att lyfta att det per automatik inte behöver uppstå konflikt mellan dessa två områden. Ofta går det bra att kombinera de båda intressena men det krävs att rätt kompetens anlitas och att åtgärderna är genomtänkta både vad gäller klimateffektivisering och kulturmiljö/bevarande av kulturhistoriska värden.

I promemorian fokuseras av naturliga skäl på huvudnumret, det vill säga energieffektivisering av flerbostadshus. Är det möjligt att få stöd till energieffektivisering genom åtgärder på befintliga byggnadsdelar? Tillexempel åtgärder på befintliga dörrar och fönster? Ur kulturmiljösynpunkt finns mycket att vinna på att göra effektiviseringsåtgärder på ett varsamt sätt.

Ur kulturmiljösynpunkt är möjligheten att underhålla befintliga materiel ofta av stor betydelse för bevarande av byggnaders kulturhistoriska värden. Möjligheten att underhålla befintliga material är också av betydelse för att slippa att producera nya varor vilket ofta är mycket energikrävande. Det vore därför bra om möjligheten att underhålla befintliga och eventuellt tillkommande material premieras i systemet.

Beslutet har fattats av landshövding Brittis Benzler med byggnadsingenjör Nesrine Elsaleh som föredragande. I handläggningen har också länsarkitekt Cecilia Engström, länsråd Jörgen Peters, länsantikvarie Emma Östlund och energi- och klimatsamordnare Patrik Ekheimer deltagit.

Brittis Benzler

Nesrine Elsaleh

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

1 Energimyndigheten, *Scenarier över Sveriges energisystem 2020: ER 2021:6*.

2 <http://naturvardsverket.se/PageFiles/120264/210406-%20berakna-utslappsminskning.pdf>

3 Svenska Miljöemissionsdata, *Emissionsfaktor för nordisk elmix med hänsyn till import och export: SMED Rapport Nr 4 2021*.